

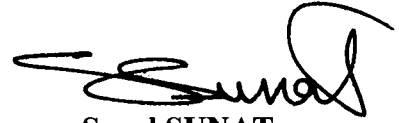
Şenol SUNAT

Manisa Milletvekili

Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesi gereğince **Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim YUMAKLI** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 15.09.2025

Şenol SUNAT

Manisa Milletvekili

Küresel portakal piyasasında yaşanan gelişmeler, iklim değişikliği, kuraklık, aşırı üretim ve ticaret akışlarındaki dengesizlikler sebebiyle ciddi bir dalgalanma yaşanmaktadır. Bir yanda İtalya ve Fas gibi Akdeniz ülkelerinde üretim düşerken, Güney Afrika gibi ülkeler rekor ihracatla piyasaları baskılamaktadır. Bu gelişmeler, hem fiyatlarda istikrarsızlığa hem de üretici ve tüketicilerin mağduriyetine yol açmaktadır.

Öte yandan, uluslararası raporlar (FAO ve Rabobank) Türkiye'nin dünya meyve üretiminde önemli bir konuma sahip olmasına rağmen ihracatta 8'inci sıradan 13'üncü sıraya gerilediğini göstermektedir. Ayrıca küresel pazarlarda "superfruits" olarak adlandırılan ahududu, yaban mersini, avokado gibi ürünlere yönelik talep artarken; portakal, kayısı, armut gibi geleneksel ürünlere olan talep düşmektedir. Katma değerli ürünler (meyve suyu, dondurulmuş meyve, kuru meyve vb.) alanında da Türkiye'nin yeterli adımları atmadığı görülmektedir.

Son yıllarda yaşanan zirai don, kuraklık ve sulama sorunları üretimimizi kırılgan hale getirmiştir. Bu gelişmeler ışığında, hem portakal özelinde hem de genel olarak meyve üretim ve ihracat politikalarımızın gözden geçirilmesi bir zorunluluk halini almıştır.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. Türkiye'de portakal üretiminde yaşanan kuraklık ve don gibi iklimsel riskler karşısında üreticiye yönelik özel bir destek programı planlanmakta mıdır?
2. Portakalda dünya piyasalarındaki dengesizliklerin (Güney Afrika'nın rekor ihracatı, Akdeniz ülkelerindeki üretim düşüşü) Türkiye'nin ihracatını nasıl etkilemesi beklenmektedir? Bakanlığınızın bu gelişmelere yönelik bir etki analizi var mıdır?

3. Ülkemizin meyve ihracatında 8'inci sıradan 13'üncü sıraya gerilemesinin sebepleri nelerdir? Bu kaybı telafi etmek üzere bakanlığınız hangi stratejileri geliştirmektedir?
4. Dünyada talebi artan "superfruits" (yaban mersini, ahududu, avokado vb.) gibi ürünlerin doğru bölgelerde üretimi ve ihracatı konusunda Bakanlığınızın teşvik ve destek planı var mıdır?
5. Katma değerli meyve ürünleri (meyve suyu, dondurulmuş, konserve, kuru meyve vb.) alanında Türkiye'nin ihracat kapasitesini artırmaya yönelik hangi adımlar atılmaktadır?
6. İklim değişikliğinin tarımsal üretimde yol açtığı kırılganlık karşısında, meyve sektörüne yönelik kısa, orta ve uzun vadeli bir yol haritası hazırlama yönünde Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?
7. Türkiye'nin portakal ve narenciye üretiminde kendi kendine yeterliliğini güvence altına almak için yeni ürün deseni planlaması yapılmakta mıdır?